

คำนำ

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาและประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ได้จัดทำเอกสาร “เกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา” ประกอบด้วย คำอธิบาย รายละเอียดของตัวบ่งชี้ ข้อมูลประกอบการพิจารณา ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เกณฑ์การตัดสินใจในแต่ละตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่กำหนด เพื่อให้สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสามารถประเมินตนเองได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การรับรองและการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ต่อไป

ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาต่างๆทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและข้อมูลต่างๆในการจัดทำจนสำเร็จลุล่วงเป็นเอกสารฉบับนี้ได้ภายใต้โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ซึ่งได้รับงบประมาณในการดำเนินการจากสำนักงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป

(นายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ)

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่ประกาศใช้ในวันที่ 30 มกราคม 2549 ซึ่งประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ ได้มีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ใช้เป็นเกณฑ์กลางในการตัดสินการประเมินตนเอง สำหรับสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยสามารถปรับเกณฑ์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา
2. สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น ในมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 2-5 ไม่ต้องประเมิน
3. สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองและส่งรายงานต่อต้นสังกัด ภายใน วันที่ 30 พฤษภาคม ของทุกปี

นิยามศัพท์

- 1. ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- 2. ครู** หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
- 3. บุคลากรสายสนับสนุน** หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนทางการศึกษา ให้บริการในสถานศึกษา เช่น ช่างราชการพลเรือน เจ้าหน้าที่ คณงาน นักการภารโรง ยาม ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
- 4. แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร ประกอบด้วยหัวข้อและเนื้อหาสาระครบถ้วนตามรายละเอียดของวิชา โดยมีสาระครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้
- 5. แผนการเรียน** หมายถึง การจัดรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างหลักสูตรและเกณฑ์การใช้หลักสูตรเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาตามลำดับ จนครบตามกำหนดในโครงสร้างหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา/สาขาวิชา/สาขางาน
- 6. งบดำเนินการ** หมายถึง เงินในงบประมาณ ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น ค่าเสื่อมราคา ยกเว้นงบลงทุน และเงินนอกงบประมาณ ได้แก่ เงินบำรุงการศึกษา เงินที่ได้จากกฯระดมทรัพยากร เงินรายได้ อื่นๆ
- 7. งบลงทุน** หมายถึง รายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะ ค่าครุภัณฑ์ และที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
- 8. ปริมาณงาน 1 คน-ชั่วโมง (1 man-hour)** หมายถึง ปริมาณงานที่คนหนึ่งคนทำได้ในเวลา 1 ชั่วโมง คำนวณได้จาก

ปริมาณงาน = ผลรวม (คน X เวลา) มีหน่วยเป็น คน-ชั่วโมง (man-hour)
ตัวอย่าง 2 man-hour คือปริมาณงานที่คนหนึ่งคนทำงานสองชั่วโมง หรือ คนสองคนทำงานคนละชั่วโมง

9. หลักสูตรฐานสมรรถนะ หมายถึง หลักสูตรอาชีวศึกษาที่ได้พัฒนามาจากมาตรฐานอาชีพของแต่ละอาชีพ

10. ข้อมูลแสดงความตระหนัก หมายถึง หลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงความมุ่งมั่นหรือให้ความสำคัญของสถานศึกษาต่อตัวบ่งชี้ที่จะนำไปสู่การบรรลุตามข้อกำหนด ได้แก่ ประชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี รายงานการประชุม แผนการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ

11. ข้อมูลแสดง การปฏิบัติ หมายถึง หลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงร่องรอยการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุผลตามข้อกำหนด

12. ข้อมูลแสดงความสำเร็จ หมายถึง หลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงานตามข้อกำหนด